

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

2015 YILI KALKINMA AJANSLARI GENEL DENETİM RAPORU

Eylül 2016

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

Sayı: Bşk.2016/15-619826/37797
Konu: 2015 Yılı Kalkınma Ajansları
Genel Denetim Raporu

08.09.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6085 sayılı Sayıştay Kanunu uyarınca hazırlanan 2015 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunu saygılarımla arz ederim.

Seyit Ahmet BAŞ

Sayıştay Başkanı

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

2015 YILI

KALKINMA AJANSLARI

GENEL DENETİM RAPORU

Eylül 2016

İÇİNDEKİLER

1. GENEL ÇERÇEVE	1
1.1 KALKINMA AJANSLARINDA SAYIŞTAY DENETİMİNİN HUKUKİ DAYANAĞI	1
1.2 KALKINMA AJANSLARINDA SAYIŞTAY DENETİMİNİN YÖNTEMİ VE KAPSAMI	3
2. KALKINMA AJANSLARI HAKKINDA BİLGİ	5
2.1 GENEL BİLGİ	5
2.2 KALKINMA AJANSLARININ TEŞKİLAT YAPISI	9
2.3 KALKINMA AJANSLARININ MALİ YAPISI	13
3. DENETİMLER SONUCU TESPİT EDİLEN HUSUSLAR	19
3.1 Kalkınma Ajansları Arasında Koordine Edilmesi Gereken Bir Çok Uygulama Alanı Olmasına Rağmen Yeterli Koordinasyonun Sağlanamaması ve Bazı Yönetmelik Konularında Hukuki Düzenleme Boşluklarının Bulunması	19
3.2 Kalkınma Ajanslarının Önemli Bir Kısmının Stratejik Plana Sahip Olmaması	21
3.3 İç Denetçi İstihdam Edilememesi	22
3.4 Ajans Personeline Yapılan Ödemelerin Mevzuatta Belirtilen Üst Limiti Aşması	24
3.5 Ajans Gelirleri Arasında Yer Alan Genel Yönetim Bütçe Paylarının Zamanında Aktarılmaması	27
3.6 Yerel Yönetim Katkı Paylarının Kaydedildiği Hesapların Fiili Durumu Yansıtılmaması	27

KISALTMALAR

AHİKA: Ahiler Kalkınma Ajansı

ANKARAKA: Ankara Kalkınma Ajansı

BAKA: Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı

BAKKA: Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı

BEBKA: Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı

ÇKA: Çukurova Kalkınma Ajansı

ÇPBM: Çalışma Programı Bütçe ve Muhasebe Yönetimi

DAKA: Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı

DİKA: Dicle Kalkınma Ajansı

DOĞAKA: Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı

DOKA: Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı

FKA: Ferhat Kalkınma Ajansı

GEKA: Güney Ege Kalkınma Ajansı

GMKA: Güney Marmara Kalkınma Ajansı

IPA: Avrupa Birliği Katılım Öncesi Yardım Aracı (Instrument for Pre-Accession Assistance)

İKA: İpekyolu Kalkınma Ajansı

İSTKA: İstanbul Kalkınma Ajansı

İZKA: İzmir Kalkınma Ajansı

KARACADAĞ: Karacadağ Kalkınma Ajansı

KAYS: Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi

KBS: Maliye Bakanlığı Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi

KUDAKA: Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı

KUZKA: Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı

MARKA: Doğu Marmara Kalkınma Ajansı

MEVKA: Mevlana Kalkınma Ajansı

OKA: Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı

ORANKA: Orta Anadolu Kalkınma Ajansı

PFDY: Proje ve Faaliyet Destek Yönetimi Modülü

SERKA: Serhat Kalkınma Ajansı

TRAKYAKA: Trakya Kalkınma Ajansı

YPK: Yüksek Planlama Kurulu

ZAFER: Zafer Kalkınma Ajansı

1. GENEL ÇERÇEVE

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Sayıştay, merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları ile mahalli idarelerin bütün gelir ve giderleri ile mallarını Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetlemek, sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlamak ve kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlerini yapmakla görevli olan kurum olarak tanımlanmıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, vatandaş adına kamu gelirlerini toplama ve bu gelirleri harcama konusunda, yürütme organına verdiği yetkinin sonuçlarını denetleme anlamına gelen bütçe hakkını, kendi adına denetim yapan Sayıştay aracılığıyla kullanmaktadır. Sayıştay bu yetkisini kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi ile kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulması, kamu mali yönetiminin hukuka uygun olarak yürütülmesi, kamu kaynaklarının korunması, kamu idarelerinin performansının değerlendirilmesi, hesap verme sorumluluğu ile mali saydamlığın yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılması amacıyla yönelik olarak kullanmaktadır.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 35'inci maddesinde, denetimin genel kabul görmüş uluslararası denetim standartlarına uygun olarak ve güncel denetim metodolojilerinin öngördüğü usullerle gerçekleştirileceği öngörülmüştür.

Sayıştay tarafından yapılacak denetimlerde; uluslararası standartlar dikkate alınarak kamu idarelerinin gelir, gider ve mallarına ilişkin mali işlemlerinin mevzuata uygunluğu, mali rapor ve tablolarının doğruluğu ve güvenilirliği ile bu mali işlem ve hesapları üreten sistemlerin verimli ve etkili çalışıp çalışmadıklarının değerlendirilmesi gerekmektedir.

Sayıştay, bu amaçlar doğrultusunda kamu idarelerinin mali faaliyet, karar ve işlemlerini hesap verme sorumluluğu çerçevesinde denetleyerek, sonuçları hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisine doğru, açık ve güvenilir raporlar sunmakla görevlidir.

1.1 KALKINMA AJANSLARINDA SAYIŞTAY DENETİMİNİN HUKUKİ DAYANAĞI

Sayıştaylar, halkın ödediği verginin halk yararına kullanımını sağlamak için parlamentolar adına denetim yapmak üzere kurulmuşlardır. Çağdaş dünyada son dönemde yaşanan gelişmeler, Sayıştay denetiminin nesnel tabanının genişletilmesi yönündedir. Bu gelişmeler Uluslararası Yüksek Denetim Kurumları (Sayıştaylar) Örgütünün (INTOSAI) ve

benzeri diğer uluslararası kurumlarının dokümanlarına da yansımıştır. Yine son dönemlerde, gerek ülkeler bazında, gerekse uluslararası kuruluşlar platformunda, Sayıştay denetimi ile Parlamentoların denetim fonksiyonunun etkinliği arasında ilişki kurulmakta ve Sayıştay denetimi saydamlığın, hesap verme sorumluluğunun güvencesi sayılmaktadır. Bu gelişmelere bağlı olarak Sayıştayların yaptığı denetimin kapsamı kamu kaynağının kullanıldığı tüm alanlara yayılmıştır.

Kamu hizmetlerinin çeşitliliğinin her geçen gün artması ve sunumunda yaşanan değişimler, kamu hizmetlerinin farklı idari yapılar tarafından sunulmasına ve kamu parasının kullanımında da farklılaşmaya neden olmuştur. Bu durum, kamu parası kavramını yeniden tanımlama gereğini ortaya çıkarmıştır. Günümüzde hangi kaynaktan alınırsa alınsın, kamunun elde ettiği bütün paralar, kamu kurumlarından alınan paralar, özel kurumların belli statü ve yetki kullanarak elde ettiği paralar kamu parası olarak kabul edilmektedir.

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'a göre ajansların gelirleri büyük ölçüde kamu gücüne dayanarak toplanan gelirlere oluşmaktadır. Kanun'un 25'inci maddesinde ajansların her türlü hesap ve işlemlerinin bağımsız denetim kuruluşlarınca incelenmesine ilişkin hükümler yer almıştır. Bu koşullarda, tüzel kişiliğe sahip bir kamu kurumu olarak kamu parası kullanan kalkınma ajansları, saydamlık ve hesap verme sorumluluğu ilkeleri uyarınca parlamento adına denetim yapan Sayıştayın denetim kapsamı içerisindedir.

6085 sayılı Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 2'nci maddesinde kamu idaresi, "*kamu veya özel hukuk hükümlerine tabi olup olmadığına bakılmaksızın tüm idare, kuruluş, müessese, birlik, işletme, bağlı ortaklık ve şirketler*" olarak tanımlanmıştır.

6085 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin (a) fıkrasında; merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarını, mahallî idareleri, sermayesindeki kamu payı doğrudan veya dolaylı olarak % 50'den fazla olan özel kanunlar ile kurulmuş anonim ortaklıkları ve diğer kamu idarelerini (kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları hariç) Sayıştayın denetleyeceği belirtilmiştir.

6085 sayılı Kanun'un "Sayıştayın Görevleri" başlıklı 5'inci maddesinin (a) fıkrasında; "*Sayıştay Kamu idarelerinin mali faaliyet, karar ve işlemlerini hesap verme sorumluluğu çerçevesinde denetler ve sonuçları hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisine doğru, yeterli, zamanlı bilgi ve raporlar sunar.*" hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen hükümlerden anlaşılacağı üzere, kamu kaynağı kullanan ve kamu tüzel kişisi niteliğine sahip kalkınma ajanslarının Sayıştay Denetimine tabi olduğu açıktır.

1.2 KALKINMA AJANSLARINDA SAYIŞTAY DENETİMİNİN YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Bu rapor, 2015 yılı denetim programı kapsamında tüm kalkınma Ajanslarında yürütülen Sayıştay denetimleri sonucunda düzenlenen raporlarda (yirmi altı adet) yer alan bulgulardan Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgisine sunulmasında fayda görülen ve genellikle arz eden konuları, yürütülen denetimlere ilişkin genel bilgileri ve mali konularda belirtilmesi uygun görülen diğer hususları kapsamaktadır.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Sayıştay, düzenlediği 2015 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporu ile Türkiye Büyük Millet Meclisine kalkınma ajanslarının mali durum ve faaliyetleri hakkında bilgi ve öneriler sunmayı ve kalkınma ajanslarında sistemin gelişmesine ve etkin bir biçimde uygulanmasına katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Kalkınma ajansları 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümlerine ve Genel Yönetim kapsamına tabi olmadığından Sayıştayın yargısal denetimi dışında kalmaktadır. Dolayısıyla bu kurumlarla ilgili Sayıştay tarafından yargılamaya esas rapor düzenlenememektedir.

2. KALKINMA AJANSLARI HAKKINDA BİLGİ

2.1 GENEL BİLGİ

Kalkınma ajansları 08.02.2006 tarihinde yürürlüğe giren 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun ile ülkemizde yerel potansiyel ve kaynakları harekete geçirmek, bölgesel ve bölge içi eşitsizlikleri gidermek, rekabet gücü, yenilikçilik ve girişimcilik kapasitesinin artırılarak katılımcı bir anlayışla sürdürülebilir bir kalkınmanın sağlanması amacıyla geleneksel örgütlenme modellerine benzemeyen bir yapıda dizayn edilmiş yeni bir örgütlenme modelidir.

5449 sayılı Kanun'un genel gerekçesinin sonunda; "Bölgeler arası gelişmişlik farklılıklarının, yerel ve küresel rekabetteki değişimlerin, AB'ye uyum sürecindeki yükümlülüklerin, finansal ve beşeri kaynakların rasyonel dağılımı zorunluluğunun, çevresel duyarlılıktaki artışın ve yerel kalkınma ve örgütlenme taleplerinin artışı ile bu taleplerin etkin yönlendirilmesi gibi nedenlerin; katılımcı, esnek bir yapıya sahip ve teknik kapasitesi güçlü olan, yerel ve bölgesel gelişmeyi hızlandırmaya odaklı kalkınma birimleri konumundaki kalkınma ajanslarının oluşumunda ihtiyaçtan öte bir zorunluluk yarattığı" belirtilerek, kalkınma ajanslarının kuruluşundaki gereksinim açık bir şekilde ifade edilmiştir.

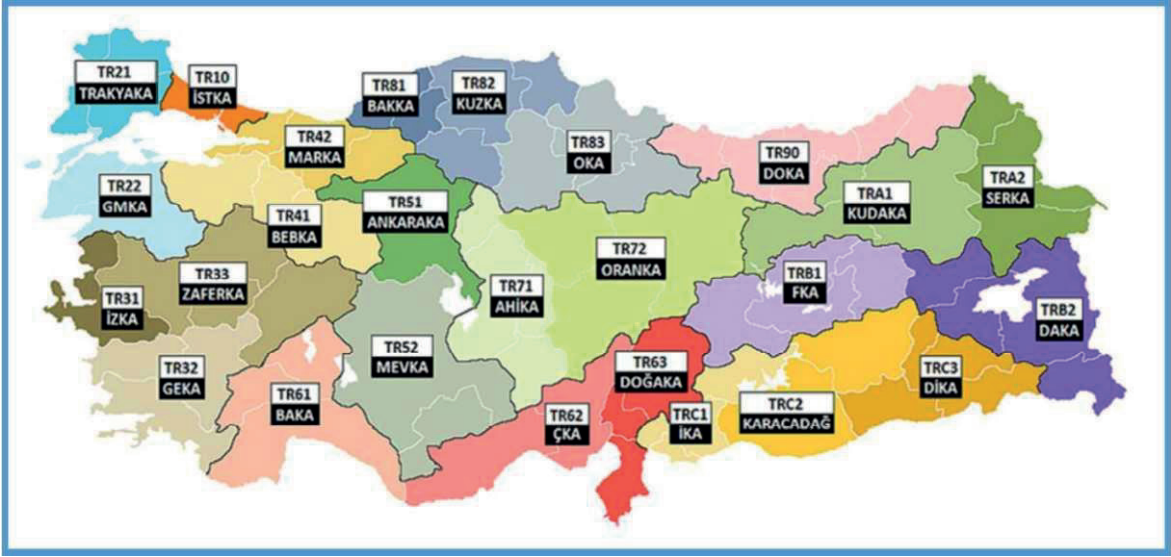
Bu Kanun'un 3'üncü maddesinde; kalkınma ajanslarının bölgeler esas alınarak Kalkınma Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulacağı, kalkınma ajanslarının kuruluşunda esas alınacak olan bölgelerin, 2002/4720 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen Düzey 2 İstatistik Bölge Birimleri olduğu ve söz konusu bölgelerin yeniden düzenlenmesinde ve kurulmuş olan ajansların kaldırılmasında Bakanlar Kurulunun yetkili olduğu belirtilmiştir.

Bu yetki kapsamında, Avrupa Birliği müktesebatı çerçevesinde şekillenen süreç sonunda Türkiye İstatistik Kurumunun belirlemiş olduğu düzey bölgeler esas alınarak Bakanlar Kurulunun; 2006, 2008 ve 2009 yıllarında çıkardığı üç ayrı karar ile Düzey 2 Bölgesinin tamamında yirmi altı adet kalkınma ajansı kurulmuş ve ajans merkezlerinin bulunacağı iller belirlenmiştir. Tablo 1'de ajansların merkezleri ve kapsadığı iller yer alırken; Tablo 2'de ise coğrafi görünümleri verilmiştir.

Tablo 1: Kalkınma Ajanslarının Kuruluş Yılları ve Kapsadığı İller

Düzyey -2 Bölgesi	Kalkınma Ajansı	Kuruluş Yılı	Kapsadığı İller
TR31	İzmir Kalkınma Ajansı (İZKA)	2006	İzmir*
TR62	Çukurova Kalkınma Ajansı (ÇKA)		Adana*, Mersin
TR10	İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA)		İstanbul*
TR52	Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA)		Karaman, Konya*
TR83	Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı (OKA)		Amasya, Çorum, Samsun*, Tokat
TRA1	Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı (KUDAKA)	2008	Bayburt, Erzincan, Erzurum*
TRB2	Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı (DAKA)		Bitlis, Hakkari, Muş, Van*
TRC1	İpekyolu Kalkınma Ajansı (İKA)		Adıyaman, Gaziantep*, Kilis
TRC2	Karacadağ Kalkınma Ajansı (KARACADAĞ)		Diyarbakır*, Şanlıurfa
TRC3	Dicle Kalkınma Ajansı (DİKA)		Batman, Mardin*, Siirt, Şırnak
TR21	Trakya Kalkınma Ajansı (TRAKYAKA)		Edirne, Kırklareli, Tekirdağ*
TR22	Güney Marmara Kalkınma Ajansı (GMKA)		Balıkesir*, Çanakkale
TR32	Güney Ege Kalkınma Ajansı (GEKA)		Aydın, Denizli*, Muğla
TR33	Zafer Kalkınma Ajansı (ZAFER)		Afyonkarahisar, Kütahya*, Manisa, Uşak
TR41	Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı (BEBKA)		Bilecik, Bursa*, Eskişehir
TR42	Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARKA)		Bolu, Düzce, Kocaeli*, Sakarya, Yalova
TR51	Ankara Kalkınma Ajansı (ANKARAKA)		Ankara*
TR61	Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı (BAKA)	2009	Antalya, Burdur, İsparta*
TR63	Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı (DOĞAKA)		Hatay*, Kahramanmaraş, Osmaniye
TR71	Ahiler Kalkınma Ajansı (AHİKA)		Aksaray, Kırıkkale, Kırşehir, Nevşehir*, Niğde
TR72	Orta Anadolu Kalkınma Ajansı (ORANKA)		Kayseri*, Sivas, Yozgat
TR81	Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı (BAKKA)		Bartın, Karabük, Zonguldak*
TR82	Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı (KUZKA)		Çankırı, Kastamonu*, Sinop
TR90	Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA)		Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize, Trabzon*
TRA2	Serhat Kalkınma Ajansı (SERKA)		Ağrı, Ardahan, Iğdır, Kars*
TRB1	Fırat Kalkınma Ajansı (FKA)		Bingöl, Elazığ, Malatya*, Tunceli

Tablo 2: Kalkınma Ajanslarının Coğrafi Görünümleri

Kalkınma ajansları, ulusal düzeyde Kalkınma Bakanlığı koordinasyonunda, kendine özgü teknik ve finansman mekanizmasına sahip, kâr amacı gütmeyen, çabuk karar alıp uygulayabilen, merkezi ve yerel idarelerin dışında, kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarını bir araya getiren, tüzel kişiliği haiz, 5449 sayılı Kanun'la düzenlenmemiş işlemlerinde özel hukuk hükümlerine tabi, teknik kapasitesi yüksek, uygulamacı olmayan, fakat destekleyici faaliyet gösteren kalkınma birimleridir.

Kalkınma ajansları, ulusal planlarla uyumlu kendi bölge planlarını hazırlarlar. Kalkınma ajanslarının faaliyet gösterebileceği alan geniş olmakla birlikte, bölge planları ile öne çıkan stratejik sektörler ve alanlar doğrultusunda kamu kurumlarına, kar amacı güden ve gütmeyen kuruluşlara veya bunların oluşturduğu ortaklıklara destek sağlar.

Kalkınma ajansları 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine tabi değildir.

Ancak 5449 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesi hükümlerine dayanılarak Kalkınma Bakanlığı tarafından aşağıdaki mevzuat düzenlemeleri yapılmıştır.

- Kalkınma Ajanslarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
- Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği
- Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği

- Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği
- Kalkınma Ajansları Denetim Yönetmeliği
- Kalkınma Ajansları Mal, Hizmet, Yapım İşi Satın alma İhale Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
- Kalkınma Ajansları Yatırım Destek Ofisleri Yönetmeliği
- Kalkınma Ajansları Destek Yönetim Kılavuzu ve Ekleri
- Kalkınma Ajansları Satın Alma Rehberi
- Kalkınma Ajansları Proje Uygulama Rehberi
- Kalkınma Ajansları Mali Desteklerinden Yararlanan Kamu İdarelerine Tahsis Edilen Kaynakların Aktarımı, Kullanımı, Muhasebeleştirilmesi ile Diğer Hususlara İlişkin Usul ve Esaslar

Kalkınma ajanslarının tüm iş ve işlemlerinin elektronik ortamda yürütülmesini, ajansların kurumsal işlemlerinin güçlendirilmesi ve ana hizmet süreçlerine ilişkin etkinliğin ve verimliliğin artırılmasını sağlamak üzere; modüler, bütünlük ve merkezi bir bilgi sistemi olarak Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) kullanılmaktadır.

2015 yılı sonu itibarıyla KAYS kapsamındaki tüm yazılım geliştirme işlemleri tamamlanmış olup sistem, tüm modülleri ile birlikte ajanslar tarafından aktif olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Mevcut durumda KAYS içerisinde;

- Proje ve Faaliyet Destek Yönetimi (PFDY),
- Çalışma Programı Bütçe ve Muhasebe Yönetimi (ÇPBYM),
- İnsan Kaynakları Yönetimi (İK),
- Yurt Dışı Ziyaret (YDZ),
- Yatırım Destek Ofisi (YDO),
- Dinamik Raporlama,

olmak üzere 6 ana modül bulunmaktadır.

Mali destek programlarına yapılan başvuruların alınması, değerlendirilmesi, başarılı bulunarak sözleşme imzalanan projelerin izlenmesi KAYS Proje ve Faaliyet Destek Yönetimi (PFDY) Modülü üzerinden, Çalışma Programı, Bütçe ve Muhasebe İşlemleri ise KAYS Çalışma Programı Bütçe ve Muhasebe Yönetimi (ÇPBM) modülü üzerinden gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca, ajanslar tarafından gerçekleştirilen giderler, dönemler itibarıyla Maliye Bakanlığı Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi'ne (KBS) girilmektedir.

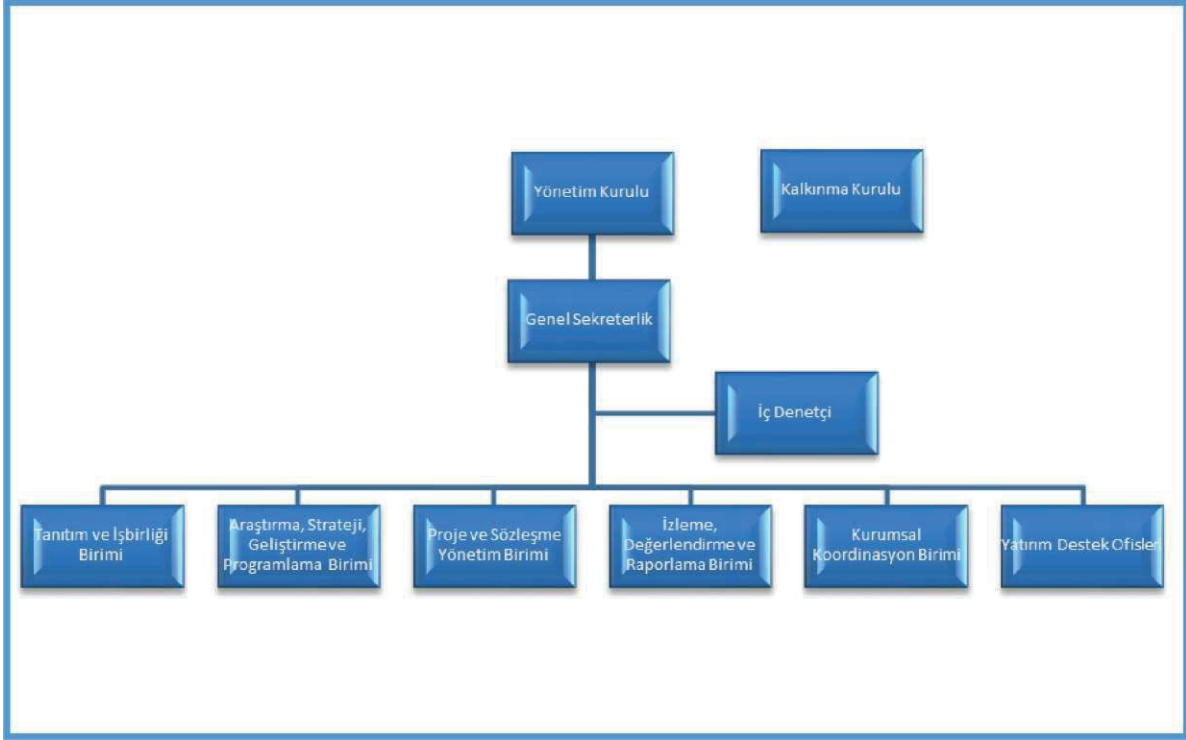
2.2 KALKINMA AJANSLARININ TEŞKİLAT YAPISI

5449 sayılı Kanun'un "Ajansın Teşkilatı" başlıklı 3'üncü bölümünde ajansların teşkilat yapısı, kalkınma kurulu, yönetim kurulu, genel sekreterlik, birimler ve yatırım destek ofisleri şeklinde düzenlenmiştir.

Ajansın karar organı yönetim kurulu, icra organı ise genel sekreterliktir. Genel sekreterlikler genel itibari ile Planlama, Programlama ve Koordinasyon, Program Yönetim İzleme ve Değerlendirme, Tanıtım ve Dış İlişkiler ve Kurumsal Yönetim gibi birimlerden oluşmuştur. Bu birimlerde görev yapan personeller uzman personel ve destek personel gibi adlarla görev yapmaktadır. Hukuk ve iç denetim ile ilgili iş ve işlemleri ayrı bir hizmet birimi olarak değil Yüksek Planlama Kurulu kararı uyarınca istihdam edilen hukuk müşaviri ve iç denetçi eliyle yürütülmektedir.

Ajansların organizasyon şeması bazı farklılıklar göstermekle birlikte temelde aşağıdaki gibidir:

Tablo 3: Organizasyon Şeması

Kalkınma Kurulu, ajansın danışma organı olup, Bakanlar Kurulu Kararıyla belirlenmiş 100 üyeden oluşmakta; başkanını kendi içerisinde seçimle tespit etmektedir. Kalkınma kurulu, bölgesel gelişme hedefine yönelik olarak; bölgedeki kamu kurum ve kuruluşları, özel kesim, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve yerel yönetimler arasında işbirliğini geliştirmek ve ajansı yönlendirmek üzere oluşturulmuştur.

Yönetim Kurulu, ajansın karar organıdır.

5449 sayılı Kanun'un 10'uncu maddesinde belirtildiği üzere Yönetim Kurulu, birden fazla ilden oluşan bölgelerde; il valileri, büyükşehir belediye başkanları veya büyükşehir olmayan illerde il merkez belediye başkanları, il genel meclisi başkanları, her ilden birer kişi olmak kaydıyla ticaret ve sanayi odası başkanlarından; tek ilden oluşan bölgelerde ise vali, büyükşehir belediye başkanı, il genel meclisi başkanı, sanayi odası başkanı, ticaret odası başkanı ile kalkınma kurulu tarafından özel kesim ve/veya sivil toplum kuruluşlarından seçilecek üç temsilciden oluşmaktadır.

Bu kurulların görev ve yetkileri 5449 sayılı Kanun'un 8, 9, 10 ve 11'inci maddelerinde; çalışma usulleri ise 2009/15433 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ve ile yürürlüğe konulan Kalkınma Ajansları Çalışma Usul ve Esasları ile düzenlenmiştir.

Genel Sekreterlik, ajansın icra organıdır. Genel sekreterliğin ve yatırım destek ofislerinin en üst amiri genel sekreterdir. Genel sekreter yönetim kuruluna karşı sorumludur.

Genel sekreterlik; genel sekreter yönetiminde isimleri ajanslar arasında farklılık göstermekle birlikte planlama programlama ve koordinasyon birimi, program yönetim birimi, izleme ve değerlendirme birimi, destek hizmetleri birimi ile yatırım destek ofislerinden oluşmaktadır.

24.04.2009 tarih ve 2009/8 sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararında ajanslarda çalışan birim başkanı sayısının beşi geçemeyeceği ifade edilerek zımnen ve dolaylı olarak kurulabilecek birim sayısı da sınırlandırılmıştır.

Yatırım Destek Ofisleri, bölge illerinde yönetim kurulu kararı ile biri koordinatör olmak üzere en çok beş uzmandan oluşacak şekilde teşkil edilmektedir. Çalışan uzman personel sayısı, bölge ve ilin ihtiyaçlarına cevap veremez hale geldiği takdirde bu sayı yönetim kurulu kararı ve Kalkınma Bakanlığının onayı ile artırılabilir.

İnsan Kaynakları

Kalkınma ajanslarında istihdam edilecek personelin nitelikleri ve özlük haklarına ilişkin temel düzenleme 5449 sayılı Kanun'da yapılmıştır. Ayrıca personel politikası ve uygulaması ile personel istihdam süreci, kuruluş kanununa istinaden çıkarılan Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği ile düzenlenmiştir. İlgili Kanun'un 18'inci maddesine göre; Ajans hizmetleri, iş mevzuatı hükümlerine göre istihdam edilen uzman personel ve destek personeli eliyle yürütülmektedir. Aynı maddede, iç denetim yapmak üzere bir iç denetçi istihdam edileceği, sekreterlik, halkla ilişkiler, arşiv, idarî, malî ve personelle ilgili işlemler gibi işleri yürütecek olan destek personeli sayısının da ajans toplam personel sayısının yüzde yirmisini geçemeyeceği belirtilmiştir.

Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanlardan, bu Kanun'da belirtilen nitelikleri taşıyanlar, kendilerinin isteği ve kurumlarının muvafakati ile ajansta genel sekreter, iç denetçi veya uzman personel olarak istihdam edilebilmekte, ancak bu şekilde görevlendirilecek personel sayısı toplam personel sayısının yüzde otuzunu aşamamaktadır.

Ajans personeli iş mevzuatı hükümlerine tabi ve belirsiz süreli iş akdi ile çalıştırılmaktadır. Emeklilik ve sosyal güvenlik yönünden Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu hükümlerine tabidir.

Tablo 4: Kalkınma Ajansları Personelinin Unvanlarına Göre Dağılımı (2013-2015)

Ajans	Uzman (YDO dâhil)			Destek			İç Denetçi			Toplam(*)		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
AHİKA	32	26	20	7	7	7	0	0	0	39	33	27
ANKARA	29	35	41	6	9	8	1	1	1	36	45	50
BAKA	32	40	39	6	6	6	1	1	1	39	47	46
BAKKA	23	20	13	5	5	5	0	0	0	28	25	18
BEBKA	33	29	37	5	5	5	0	0	0	38	34	42
ÇKA	27	23	21	7	7	7	0	0	0	34	30	28
DAKA	30	30	39	4	4	6	0	0	0	34	34	45
DİKA	37	30	21	6	6	5	0	0	0	43	36	26
DOĞAKA	28	31	26	6	6	6	0	0	0	34	37	32
DOKA	45	25	34	10	10	10	1	1	0	56	36	44
FKA	31	15	30	5	5	5	1	1	1	37	21	36
GEKA	33	29	30	5	6	8	0	0	0	38	35	38
GMKA	28	25	24	7	7	7	1	0	0	36	32	31
İKA	28	31	29	6	7	6	0	0	0	34	38	35
İSTKA	42	40	37	9	7	6	0	0	0	51	47	43
İZKA	33	27	28	6	5	6	0	0	0	39	32	34
KARACA DAĞ	33	31	33	5	5	5	0	0	0	38	36	38
KUDAKA	26	33	28	6	9	9	0	0	0	32	42	37
KUZKA	25	21	18	6	6	6	1	1	1	32	28	25
MARKA	34	33	32	9	8	7	1	1	1	44	42	40
MEVKA	34	30	29	7	7	6	1	1	0	42	38	35
OKA	31	21	29	4	4	4	1	1	1	36	26	34
ORAN	33	31	30	6	5	7	1	1	1	40	37	38
SERKA	27	22	23	7	7	8	0	0	0	34	29	31
TRAKYA	28	35	35	6	7	7	0	0	0	34	42	42
ZEKA	29	26	36	6	5	7	0	0	0	35	31	43
Toplam	811	739	762	162	165	169	10	9	7	983	913	938

* Genel sekreterler toplama dahil olmayıp; genel sekreterlik görevini vekaleten götüren uzmanlar toplama dahil edilmiştir.

2.3 KALKINMA AJANSLARININ MALİ YAPISI

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 19 ila 24'üncü maddelerinde kalkınma ajanslarının gelirleri ve yönetecekleri fonlar ve giderleri ile bütçe süreçlerine ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Kalkınma ajanslarının bütçelerinin hazırlanması ve uygulanması, malî kaynaklarının yönetilmesi ve kontrolü, hesap ve kayıtların tutulması ve raporlanmasında kullanılacak muhasebe standartları ile malî tabloların zamanında, doğru ve uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ve ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde hazırlanması ve raporlanması ve bu iş ve işlemlerin yürütülmesinde görevli olan ajans personelinin görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esaslar 28.09.2006 tarihli ve 26303 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir. Bu Yönetmeliğin 95'inci maddesinde Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde 10.03.2006 tarihli ve 26104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerinin kıyasen uygulanacağı belirtilmiştir.

Gelirleri

Ajansların mali kaynakları ve bütçe gelirleri 5449 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre gelir kalemleri;

a) Bir önceki yıl gerçekleşen genel bütçe vergi gelirleri tahsilatından, vergi iadeleri ile mahallî idarelere ve fonlara aktarılan paylar düşüldükten sonra kalan tutar üzerinden, binde beş oranında her yıl ayrılacak transfer ödeneğinden, Yüksek Planlama Kurulunca her bir ajans için nüfus, gelişmişlik düzeyi ve performans ölçütlerine göre belirlenecek pay,

b) Avrupa Birliği ve diğer uluslararası fonlardan sağlanacak kaynaklar,

c) Faaliyet gelirleri,

d) Bir önceki yıl gerçekleşen bütçe gelirleri üzerinden, bölgedeki il özel idareleri için; borçlanma, tahsisi mahiyetteki gelirler ile genel, katma ve özel bütçeli kuruluşlardan alınan yardım kalemleri hariç tutulmak üzere %1, belediyeler için; borçlanma ve tahsisi mahiyetteki gelir kalemleri hariç tutulmak üzere %1 oranında, cari yıl bütçesinden aktarılacak pay,

e) Bölgedeki sanayi ve ticaret odalarının, bir önceki yıl kesinleşmiş bütçe gelirlerinin %1'i oranında, cari yıl bütçesinden aktarılacak pay,

f) Ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarca yapılan bağış ve yardımlar,

g) Bir önceki yıldan devreden gelirler,

şeklinde sayılmıştır.

Bakanlar Kurulu, il özel idareleri için belirlenen oranı yüzde beşe kadar yükseltmeye ya da bu Kanun'da belirlenen oranına kadar indirmeye, belediyeler için belirlenen oranı ise; yarısına kadar indirmeye ya da Kanun'da belirlenen oranına kadar yükseltmeye yetkilidir. Bu hükme dayanılarak, Bakanlar Kurulunun 08.08.2011 tarihli ve 2011/2168 sayılı Kararı'yla belediyelerin bütçe gelirleri üzerinden kalkınma ajanslarına aktaracakları payların oranı %1'den %0,5'e indirilmiştir.

Tablo 5: Kalkınma Ajansları 2008 – 2015 Dönemi Gerçekleşen Gelirlerinin Dağılımı
(Milyon TL)

Ajans Gelirleri	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Genel Bütçe Vergi Geliri (%0,5)	39,6	171,0	442,6	100,0	417,8	142,1	450,0	368
Belediyeler Bütçe Geliri (%0,5)	0,9	18,4	85,5	169,7	150,1	126,6	135,2	176,5
İl Özel İdareleri Bütçe Geliri (%1)	0,9	9,1	20,1	28,5	28,2	35,1	19,5	15,7
Sanayi ve Tic. Odaları (%1)	0,4	1,6	5,1	4,8	6,7	5,6	6,7	8,3
Toplam	44,2	200,1	553,3	303,0	602,8	309,4	611,4	568,5

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

Avrupa Birliği (AB) Fonları: Kalkınma ajansları, faaliyet gösterdikleri bölgelerde AB fonlarıyla finanse edilmek üzere projeler hazırlamış ve hazırladıkları projeleri ülkemizde AB fonlarının yönetiminden sorumlu kurumlara sunmuştur.

Kalkınma Bakanlığından 01.09.2016 tarihinde alınan bilgiye göre:

IPA'nın 2007-2013 dönemi uygulamaları kapsamında yerel düzeyde proje üretme kapasitesinin geliştirilmesi ve AB kaynaklarının kullanımını artırmak amacıyla, kalkınma ajansları proje faydalanıcısı olarak kendi bölgelerinde projeler geliştirilmesine öncülük etmişlerdir. Bu kapsamda, kalkınma ajanslarının faydalanıcısı olduğu toplamda yaklaşık 95 milyon Avro bütçeli 10 adet proje desteklenmektedir.

Bu projelerden, toplam bütçesi yaklaşık 13 milyon Avro olan 4 tanesinin, İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Operasyonel Programı altında, istihdam, eğitim, hayat boyu

öğrenme ve sosyal içerme öncelik alanları kapsamında operasyon tanımlama belgeleri onaylanmıştır. Söz konusu projelerin isimleri aşağıda yer almaktadır:

- Ankara Kalkınma Ajansının Genç İstihdamının Artırılması için Ankara'daki Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi ve Zenginleştirilmesi Projesi
- Zafer Kalkınma Ajansının TR33 Bölgesindeki İşveren ve İşçilerin Uyum Yeteneğinin Artırılması Projesi
- Trakya Kalkınma Ajansının Kariyer Hizmetlerinin Sunulmasında Çok Paydaşlı Ortaklık Modeli Projesi
- Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansının Tekstil Sektöründe Eğitim ve Girişimcilik Hareketi Projesi

Bunun yanı sıra, Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programı kapsamında iş ortamının iyileştirilmesi ve KOBİ'lere danışmanlık desteği sağlanması öncelikleri altında yaklaşık 82 milyon Avro bütçeli 6 projenin ise operasyon tanımlama belgeleri onaylanmıştır. Söz konusu projelerin isimleri aşağıda yer almaktadır:

- Orta Karadeniz Kalkınma Ajansının Samsun Lojistik Merkezi Projesi
- Orta Karadeniz Kalkınma Ajansının Orta Karadeniz Bölgesinin (TR83) Rekabet Edebilirliğinin Artırılması Projesi
- Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansının Gümüşhane İŞGEM Projesi
- Fırat Kalkınma Ajansının Bingöl İŞGEM Projesi
- Orta Anadolu Kalkınma Ajansının Sivas İŞGEM Projesi
- Karacadağ Kalkınma Ajansının Şanlıurfa'da Turizm Çeşitliliğinin ve Kapasitesinin Artırılması Projesi

Cazibe Merkezleri Destekleme Programı (CMDP) : Dokuzuncu Kalkınma Planı ile bölgesel politika öncelikleri arasına girmiştir. Bu program, az gelişmiş bölgelerde, büyüme merkezi işlevi görece kentsel merkezlerin desteklenmesi amacıyla uygulamaya konulmuştur. Diyarbakır, Erzurum, Şanlıurfa ve Van illerinde Cazibe Merkezleri Destekleme Programı fiilen uygulanmaya başlamıştır. 2013 yılında Gaziantep, 2015 yılında da Elazığ, Malatya ve Sivas illeri program kapsamına alınmıştır.

Kalkınma ajansı bazında uygulanan (tamamlanmış ve devam eden) Cazibe Merkezleri Destekleme Programları ile bunların bütçe büyüklükleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 6: Kalkınma Ajansları CMDP ve Bütçe Büyüklükleri (Bin TL)

	Proje Adı	Proje Sorumlusu Kuruluş	Proje Bütçesi	CMDP Katkısı
VAN	Tekstil Kent Projesi	Van Yatırım İzleme ve Koordinasyon Mer.	50.521	50.521
	Tuşba Kongre ve Fuar Merkezi	Van Organize Sanayi Bölgesi Müd.	19.474	19.474
	Urartu Müzesi	Van Yatırım İzleme ve Koordinasyon Mer.	21.840	21.840
	Van Gölü İnci Tur Gemi Alımı (Tamamlanmıştır)	Van İl Özel İdaresi	2.672	2.672
	Abalı Kayak Tesisi (Tamamlanmıştır)	Van İl Özel İdaresi	4.874	4.874
	Toplam			99.381
ERZURUM	Yüksek İrtifa Sporcu Kampı Projesi	Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü	6.988	6.988
	Üç Kümbetler Çevresinin Yenilenmesi ve İyileştirilmesi Projesi	Yakutiye İlçe Belediyesi	55.839	17.049
	Kültür Yolu Projesi	Büyükşehir Belediyesi	95.689	60.043
	Turizm Sektöründe Faaliyet Gösteren KOBİ'lere Yönelik Kredi Destek Programı (Tamamlanmıştır)	KOSGEB	3.400	999
	Toplam			161.916
ŞURFA	Sokak Cephe İyileştirme ve Kültür Adası	Valilik	21.021	21.021
	Kale Eteğinin Turizme Kazandırılması	Büyükşehir Belediyesi	25.923	25.923
	Şanlıurfa Kültürel Mirasının Tanıtımı	Valilik	2.730	2.730
	Geleneksel El Sanatları Tasarım ve Paz. Projesi	Valilik	1.422	1.322
	GAP Vadisi Ulaşım Köprüleri Projesi	Büyükşehir Belediyesi	14.278	12.000
	Gap Vadisi Projesi Proje Çizimi (Tamamlanmıştır)	Büyükşehir Belediyesi	500	500
	Toplam			65.874
DİYARBAKIR	Şeyh Mattar Cami Minaresi Restorasyon Projesi (Tamamlanmıştır)	Diyarbakır Kü.Tur.İl Mü.	567	567
	Diyarbakır Kültürel Mirasının Projelendirilmesi	Diyarbakır Kü.Tur.İl Mü.	3.413	3.413
	Ulu Cami ve Hanlar Çevresi Renovasyon	Diyarbakır Kü.Tur.İl Mü.	694	694
	Diyarbakır Surlarının Turizme Kazandırılması (Tamamlanmıştır)	Diyarbakır Kü.Tur.İl Mü.	7.118	7.118
	Diyarbakır Evlerinin Turizme Kazandırılması	Diyarbakır Kü.Tur.İl Mü.	2.118	2.118
	Diyarbakır Kültürel Mirasının Tanıtımı	Diyarbakır Kü.Tur.İl Mü.	3.093	3.093
	Kulp İpek İplik Üretim Merkezi (Tamamlanmıştır)	Kulp Ziraat Odası	1.846	1.846
	Diyarbakır İç kale Surlarının Restorasyonu Projesi	Diyarbakır Kü.Tur.İl Mü.	7.196	7.196
	Diyarbakır Şehzadeler Konağının Projelendirilmesi (Tamamlanmıştır)	Diyarbakır Kü.Tur.İl Mü.	302	302
	41 nolu (Yedi Kardeş Burcu) ve 42 nolu (Nur Burcu) Burçlar ve Burçlar arası Sur Duvarının Restorasyonu Projesi	Diyarbakır Valiliği	2.848	2.848
	Diyarbakır Surlarının Projelendirilmesi Projesi	Diyarbakır Valiliği	3.854	3.854
	Diyarbakır Turizm Alt Yapısının Geliştirilmesi Projesi	Diyarbakır Valiliği	2.100	2.100

Diyarbakır Mesleki Eğitim ve Yerel Kalkınma Projesi	Diyarbakır Valiliği	2.000	2.000
Diyarbakır'ın Turizm Marka Değerinin Artırılması Projesi	Diyarbakır Valiliği	3.185	3.185
Dezavantajlı Grupların Sosyal Entegrasyonu ve Rehabilitasyonu Projesi	Diyarbakır Valiliği	6.000	6.000
Fuar ve Kongre Merkezi Altyapı Güçlendirme Projesi	Diyarbakır Tic. ve San. Odası	3.350	3.000
Çiftahan Restorasyon Projesi	Büyükşehir Beld	6.000	6.000
Abdi Paşa Sokak Sağlıklaştırma Projesi	Büyükşehir Beld	4.000	3.000
Toplam		59.684	58.334
Genel Toplam		321.784	247.348

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

Giderleri:

Kalkınma Ajansları elde etmiş olduğu bu gelirleri Kanun'un 20'nci maddesinde belirtilen; plan, program ve proje giderleri, proje ve faaliyet destekleme giderleri, araştırma ve geliştirme giderleri, tanıtım ve eğitim giderleri, taşınır ve taşınmaz mal ile hizmet alım giderleri, yönetim ve personel giderleri ve görevlerle ilgili diğer giderler için kullanmaktadır. Ayrıca ajansların yıllık personel giderleri ile ilgili olarak Kanun'da bir kısıtlamaya gidilmiştir ve yıllık personel giderleri toplamının gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin yüzde on beşini aşamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Tablo: 7 Kalkınma Ajansları 2008 – 2015 Dönemi Giderlerin Dağılımı (Milyon TL)

Ekonomik Bazda Dağılım	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Personel	3,0	7,8	42,5	66,8	85,8	89,1	107,6	116,4
Mal ve Hizmet	1,3	3,8	50,3	75,4	78,8	82,4	84,9	130,1
Transfer	0	2,2	48,5	173,4	383,9	330,4	475,4	466,3
Toplam	4,3	13,8	141,3	315,6	548,5	501,9	667,9	712,8

Fonksiyonel Bazda Dağılım	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Genel Hizmetler	4,3	11,6	92,8	142,3	164,6	171,5	192,5	246,5
Proje ve Faaliyet Destekleme	0	2,2	48,5	173,4	383,9	330,4	475,4	466,3
Toplam	4,3	13,8	141,3	315,7	548,5	501,9	667,9	712,8

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

3. DENETİMLER SONUCU TESPİT EDİLEN HUSUSLAR

3.1 Kalkınma Ajansları Arasında Koordine Edilmesi Gereken Bir Çok Uygulama Alanı Olmasına Rağmen Yeterli Koordinasyonun Sağlanamaması ve Bazı Yönetmelik Konularında Hukuki Düzenleme Boşluklarının Bulunması.

Kalkınma Ajansları kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle, ulusal kalkınma plânı ve programlarda öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak üzere oluşturulmuş kuruluşlardır.

Bu kuruluşların görev ve yetkileri ile koordinasyonuna ilişkin esas ve usuller ise temel olarak 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'da düzenlenmiştir. Halen bölgesel düzeyde bu amaçları gerçekleştirmekle görevli 26 adet Kalkınma Ajansı bulunmaktadır. Bu ajansların kendilerine verilen görevi etkin şekilde yapabilmeleri için bir üst otorite tarafından koordine edilmesi gerekmektedir.

5449 sayılı Kanun'un "Genel koordinasyon" başlıklı 4'üncü maddesine göre ajansların ulusal düzeyde koordinasyonundan Kalkınma Bakanlığı sorumludur. Aynı şekilde, ajansların işlevlerini etkili ve verimli olarak yerine getirebilmesi için merkezî düzeyde ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği ve koordinasyonu sağlama görevi de aynı Bakanlığa verilmiştir. Kalkınma Bakanlığı bünyesinde kalkınma ajanslarıyla görevlendirilmiş birim Bölgesel Gelişme ve Yapısal Uyum Genel Müdürlüğüdür. Bu Genel Müdürlüğe bağlı 6 adet daire başkanlığı yer almakta olup 26 adet kalkınma ajansının sorumluluğu daire başkanlıklarına dağıtılmıştır.

Bilindiği gibi, kalkınma ajansları Kalkınma Bakanlığının bağlı ve ilgili kuruluşu statüsünde olmayan ayrı tüzel kişiliğe sahip kuruluşlardır. Her ne kadar "Devlet Teşkilatı Merkezi Kayıt Sistemi" nde ve Kalkınma Bakanlığı web sayfasında kalkınma ajansları Bakanlığın ilgili kuruluşu olarak gösterilmişse de hukuken kalkınma ajansları Bakanlığın bağlı ya da ilgili kuruluşu statüsünde değildir. Bağlılık ve ilgililik kavramı idare hukuku ve kamu yönetimi açısından karşılıklı yetki, görev ve ilişkileri belirlemede referans bir kavramdır. Kalkınma Bakanlığı ile kalkınma ajansları arasındaki ilişki açısından giderilmesi gereken hukuki bir düzenleme boşluğu bulunmaktadır.

Her ne kadar aynı hedefe ulaşma amacıyla aynı kanuna tabi olarak kurulmuş ajanslar

ayrı tüzel kişiliğe sahip olsalar da tümü kamu tüzel kişiliğine sahip kuruluşlardır. Bu kuruluşların sorumluluk alanındaki bölgesel ihtiyaçlara uygun politikalar belirleme, bu doğrultuda ilgili sektörleri destekleme gibi temel görevlerde farklı uygulamalar içerisinde bulunmaları son derece doğaldır. Ancak bazı alanlarda ajansların tümünün koordine edilmiş şekilde uygulama birliği içinde olmaları gerekmektedir. Dolayısıyla, öncelikle ajansların tekil düzeyde özerk olduğu düzenleme ve uygulama alanları ile tüm ajanslarda uygulanması gereken alanların ayrımı ve tespiti önem kazanmaktadır. Örneğin, ajansların destek politikası tekil düzeyde özerk olunan düzenleme ve uygulama alanı iken, ajansların taşınır mal yönetimi, iç kontrol sistemi, muhasebe sistemi gibi alanlar koordine edilmesi ve tüm ajanslarda benzer uygulanması gereken alanlardır. Personel ücret rejimi gibi bazı alanlar ise sınırlı koordinasyon alanı içerisine girmektedir.

2015 yılı denetimleri kapsamında tüm ajanslar nezdinde yapılan denetimler sonucunda birçok alanda koordine ihtiyacının giderilmediği, dolayısıyla ajansların bu alanlarda farklı uygulamalar içerisinde oldukları görülmüştür.

- Taşınır mal yönetimi konusunda birçok ajans farklı uygulama içerisindedir. Ajanslar Taşınır Mal Yönetmeliğine tabi olmayan kuruluşlardır. Kalkınma ajanslarının taşınırlarla ilgili giriş çıkış kayıtları, tutulacak defter ve belgeler ile sorumluluk ve görevlilerin belirlenmesine yönelik herhangi bir çerçeve düzenleme bulunmadığından ajansların bir kısmı Taşınır Mal Yönetmeliğini kıyasen uygulamakta, bir kısmı ise kendi taşınır mal yönergesini uygulamaktadır.
- Kalkınma ajansları arasında farklılığın görüldüğü bir diğer alan ise sendikal haklar ile ilave tediye ve ikramiye uygulamasıdır. Bu konuda da gerekli koordinasyon ve uygulama birliğinin sağlanması gerekmektedir.
- Ajanslarda cep telefonuna yönelik uygulama ve ödemeler de ajanstan ajansa farklılık göstermekte, bu durum keyfi uygulamalara zemin hazırlamaktadır.
- Destek izleme ve etki analizi konusunda da ajanslar arası farklı uygulamalar olduğu görülmüştür. Bazı ajanslar etki analizi yapmamakta, bazı ajanslar hizmet alımı yolu ile yapmakta, bir kısmı ise kendi imkânları ile etki analizi çalışmalarını yerine getirmektedir. Etki analizinin nasıl yapılacağına ilişkin bir rehber de bulunmadığından bunların uygulaması da ajanstan ajansa değişebilmektedir.
- Bunun yanında 5018 sayılı Kanun'a tabi olmayan ajanslar bu kanunun getirdiği "iç kontrol sistemi" gibi kamu yönetiminin etkinliğini sağlamaya yönelik düzenlemelerin de

dışında kalmışlardır. Bu nitelikli boşlukların tespit edilerek giderilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Öneri: Kalkınma ajanslarının koordinasyon ihtiyacı olan alanlar ile diğer yönetsel ihtiyaç alanlarının tespit edilmesi ve bu ihtiyacı giderecek hukuki ve idari düzenlemelerin Kalkınma Bakanlığı tarafından uygulamaya geçirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

3.2 Kalkınma Ajanslarının Önemli Bir Kısımının Stratejik Plana Sahip Olmaması.

Stratejik plan, kamu idarelerinin orta ve uzun vadeli amaçlarını, temel ilke ve politikalarını, hedef ve önceliklerini, performans ölçütlerini, bunlara ulaşmak için izlenecek yöntemler ile kaynak dağılımlarını içeren planı ifade etmektedir. Bu tanıma uygun olarak kamu idareleri; kalkınma planları, programlar, ilgili mevzuat ve benimsedikleri temel ilkeler çerçevesinde geleceğe ilişkin misyon ve vizyonlarını oluşturmak, stratejik amaçlar ve ölçülebilir hedefler saptamak, performanslarını önceden belirlenmiş olan göstergeler doğrultusunda ölçmek ve bu sürecin izleme ve değerlendirmesini yapmak amacıyla katılımcı yöntemlerle stratejik plan hazırlamaktadırlar. Kamu idareleri, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ve stratejik planlamaya ilişkin diğer hukuki düzenlemelere uygun olarak stratejik planlarını hazırlamaktadırlar.

Stratejik planlama; bir yandan kamu mali yönetimine etkinlik kazandırırken, diğer yandan kurumsal kültür ve kimliğin gelişimine ve güçlendirilmesine destek olmaktadır. Ulusal düzeydeki kalkınma planları ve stratejiler çerçevesinde kamu idarelerince hazırlanan stratejik planlar; programlar, sektörel ana planlar, bölgesel planlar ve il gelişim planları ile birlikte genel olarak planlama ve uygulama sürecinin etkinliğini artıracak ve kaynakların rasyonel kullanımına katkıda bulunacak belgelerdir.

Kamu idareleri 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik çerçevesinde stratejik planlarını hazırlamak ve uygulamaktan sorumlu olmalarına rağmen, 5018 sayılı Kanuna tabi olmayan kalkınma ajanslarının hukuken stratejik plan hazırlama sorumluluğu bulunmamaktadır.

Ancak 5449 sayılı Kanun gereğince ajanslar, yerel yönetimlerin plânlama çalışmalarına teknik destek sağlamak, bölge plân ve programlarının uygulanmasını sağlayıcı faaliyet ve projelere destek olmak, bölge plân ve programlarına uygun olarak bölgenin kırsal ve yerel kalkınma ile ilgili kapasitesinin geliştirilmesine katkıda bulunmak ve bu kapsamdaki projelere

destek sağlamak, bölgede kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları tarafından yürütülen ve bölge plân ve programları açısından önemli görülen diğer projeleri izlemek, bölgesel gelişme hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik olarak; kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek gibi stratejik görevleri olan kurumlardır.

Bu nedenle, kalkınma ajanslarının Stratejik Plan hazırlama zorunluluğu hukuken bulunmasa da bu kurumlar kalkınma planı ve bölge planı doğrultusunda stratejik hedefler oluşturması gereken kurumlardır. Dolayısıyla uzun vadeli hedeflere ulaşmada izlenecek yol haritasının Kalkınma Planı'na uygun stratejik plan anlayışı ile yerine getirilmesi gerekmektedir.

Kalkınma ajanslarında yapılan denetimler neticesinde 26 adet kalkınma ajansından yalnızca 13 adedinin stratejik plan hazırladığı diğerlerinin faaliyetlerine rehber olacak herhangi bir stratejik plana sahip olmadıkları anlaşılmıştır.

Öneri: 5018 sayılı Kanun'a tabi olmasalar da, Anayasa Mahkemesinin 30.11.2007 tarih ve 2007/91 sayılı kararı uyarınca hukuki statülerinin kamu tüzel kişisi olduğu tespiti yapılan bu kurumların da stratejik plan hazırlamasının zorunlu hale getirilmesi için gerekli hukuki ve idari düzenlemelerin yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

3.3 İç Denetçi İstihdam Edilememesi.

Kalkınma ajanslarının iç denetçi istihdam şartlarının ağır olmasından dolayı kalkınma ajanslarının birçoğunda iç denetçi istihdam edilemediği ve bu nedenle de iç kontrol sisteminin fiilen etkin çalıştırılmadığı tespit edilmiştir.

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'un Ajansın iç denetçi istihdam edeceğine ilişkin 18'inci maddesinde;

“Uzman personel ve iç denetçi, hukuk, iktisat, maliye, işletme, kamu yönetimi, uluslararası ilişkiler, istatistik, çalışma ekonomisi ve endüstri ilişkileri, matematik, sosyoloji, mimarlık, şehir ve bölge plânlama ile mühendislik dallarından veya bunlara denkliği Yüksek Öğretim Kurulunca kabul edilen yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından lisans düzeyinde mezun olmuş, Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavında İngilizce dilinden en az 70 puan almış veya buna denk kabul edilen uluslararası geçerliliği bulunan belgeye sahip adaylar arasından istihdam edilir. Ayrıca, iç denetçide kamuda denetim elemanı olarak en az on yıl çalışmış olma şartı aranır.” hükümleri yer almaktadır.

Aynı Kanun'un denetimi düzenleyen 25'inci maddesinde;

“Aianslarda ic ve dıs denetim vanılır.

İç denetimde; ajansın faaliyetleri, hesapları, işlemleri ve performansı yönetim kurulu başkanı veya genel sekreter ile bir iç denetçi tarafından denetlenir. İç denetim raporları yönetim kuruluna ve kalkınma kuruluna sunulur.” denilmiştir.

Kalkınma Ajansları Denetim Yönetmeliği'nin 9'uncu maddesinin 4'üncü fıkrasında ise;

“İç denetçi, Genel Sekreter aracılığıyla, altı aylık raporu Yönetim Kuruluna, yıllık raporu ise Yönetim Kurulu ve Kalkınma Kuruluna sunar. Genel Sekreter bu raporlara görüşlerini ekleyerek altı aylık raporu Yönetim Kuruluna ve yıllık raporu ise Yönetim Kurulu ve Kalkınma Kuruluna sunar.” hükmü yer almaktadır.

Bu hükme rağmen, aşağıda verilen tablodan da anlaşılacağı üzere, 2015 yılı sonu itibarıyla 26 adet ajanstan sadece 7 adedinde iç denetçi istihdam edilmekte, 19 adet ajansta ise iç denetçi istihdam edilememektedir.

Tablo 8: Kalkınma Ajansları İç Denetçi İstihdam Durumu (2013-2015)

Ajans	İç Denetçi		
	2013	2014	2015
Ahiler Kalkınma Ajansı	0	0	0
Ankara Kalkınma Ajansı	1	1	1
Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı	1	1	1
Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı	0	0	0
Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı	0	0	0
Çukurova Kalkınma Ajansı	0	0	0
Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı	0	0	0
Dicle Kalkınma Ajansı	0	0	0
Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı	0	0	0
Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı	1	1	0
Fırat Kalkınma Ajansı	1	1	1
Güney Ege Kalkınma Ajansı	0	0	0
Güney Marmara Kalkınma Ajansı	1	0	0
İpekyolu Kalkınma Ajansı	0	0	0
İstanbul Kalkınma Ajansı	0	0	0
İzmir Kalkınma Ajansı	0	0	0
Karacadağ Kalkınma Ajansı	0	0	0
Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı	0	0	0

Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı	1	1	1
Doğu Marmara Kalkınma Ajansı	1	1	1
Mevlana Kalkınma Ajansı	1	1	0
Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı	1	1	1
Orta Anadolu Kalkınma Ajansı	1	1	1
Serhat Kalkınma Ajansı	0	0	0
Trakya Kalkınma Ajansı	0	0	0
Zafer Kalkınma Ajansı	0	0	0
Toplam	10	9	7

Kalkınma ajanslarının kendi kuruluş kanunlarında iç denetçi istihdam koşullarını düzenleyen maddeye göre personel bulmada yaşanan zorluk nedeniyle iç denetçi istihdamında sıkıntılar yaşanmakta ve bu durum ajansın hesap ve işlemlerinin her türlü riske açık olmasına yol açmaktadır.

Ajansların hesap ve işlemlerinin denetlenmesi ve buna ilişkin iç denetim raporlarının mevzuatın öngördüğü şekilde atanmış iç denetçiler tarafından hazırlanması kurum açısından büyük önem taşımaktadır. Söz konusu raporların Ajansın karar organı olan Yönetim Kuruluna sunulması yine aynı şekilde Kalkınma Kurulunda görüşülmesi sonuçları bakımından önemlidir.

Öneri: Kalkınma ajanslarında etkin bir iç kontrol sisteminin hayata geçirilmesi için iç denetçi istihdam koşullarını düzenleyen mevzuatta bazı değişiklikler yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

3.4 Kalkınma Ajanslarında Personel Ödemelerinin Mevzuatta Belirtilen Üst Limiti Aşması.

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 18'inci maddesi ile ajans personelinin statü ve hakları ayrıntılı olarak belirlenmiştir.

İlgili Kanun'un "Ajans personelinin nitelik, statü ve hakları" başlıklı 18'inci maddesinde:

"Ajans hizmetleri, iş mevzuatı hükümlerine göre istihdam edilen uzman personel ve destek personeli eliyle yürütülür.

...

Genel sekreter ile diğer personelin ücret ve gündelikleri ile diğer mali ve sosyal hakları Yüksek Planlama Kurulu kararıyla tespit edilen alt ve üst limitleri geçmemek üzere yönetim kurulunca belirlenir.

...”

denilmektedir.

28.05.2014 tarih ve 2014/8 no’lu “2014 Yılı İçin Kalkınma Ajanslarına Kullanılacak Transfer Ödeneklerinin Belirlenmesine ve Bazı Yüksek Planlama Kurulu Kararlarında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar” başlıklı Yüksek Planlama Kurulu Kararının 3’üncü maddesinde;

“... 15.01.2012 tarihinden önce kalkınma ajanslarında istihdam edilen personelin aylık net ücretlerinin alt ve üst limitleri 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere aşağıda belirtildiği şekliyle yeniden tespit edilmiştir. Söz konusu tespit, kamu görevlilerinin mali haklarında yapılan artışlar dikkate alınmıştır. Bu Kararın yürürlüğe girdiği tarihten sonra kamu görevlilerinin mali haklarında yapılacak artışlar, söz konusu alt ve üst limitler hakkında da aynı şekilde ve herhangi bir işleme gerek kalmaksızın uygulanacaktır.”

<i>Personelin Unvanı</i>	<i>En Düşük (TL)</i>	<i>En Yüksek (TL)</i>
<i>Genel Sekreter</i>	6.825	8.400
<i>Çalışma Birimi Başkanı</i>	4.725	6.300
<i>İç Denetçi</i>	4.725	6.300
<i>Hukuk Müşavirliği Hizmetinden Sorumlu Personel</i>	4.725	6.300
<i>Uzman Personel</i>	3.850	4.950
<i>Destek Personeli</i>	2.100	2.700

denilmekte olup

4’üncü maddesinde de;

“15.01.2012 tarihinden itibaren kalkınma ajanslarında istihdam edilen personelin mali ve sosyal hakları bakımından; alt limit olarak 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 10.09.2012 tarihli ve 2012/3739 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının ilgili hükümlerinde belirtilen mali haklar ile sosyal hak ve yardımlar (emsal kadrolara tanınan doğum, ölüm, giyecek ve yiyecek yardımları ile aile yardımı ödeneği ve yabancı dil tazminatı gibi) toplamının yüzde doksanı, üst limit olarak ise anılan mali haklar ile sosyal hak ve yardımlar toplamı esas alınır. Söz konusu hak ve yardımlardan yararlanma koşulları ve yararlanmava ilişkin usuller

konusunda, emsal kadrolar için uygulanan esaslar geçerlidir. Bu hüküm 15.01.2012 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere uygulanır.”

hükmü yer almaktadır.

Buna göre YPK’ nın 3’üncü maddesi ile 15.01.2012 tarihinden önce Ajansta istihdam edilen personele, 4’üncü maddesi ile de 15.01.2012 tarihinden sonra istihdam edilen (mali haklar ile sosyal hak ve yardımları 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişiklik yapılan 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile düzenlenen) personele ilişkin alt ve üst limitler belirlenmiştir.

Aynı Kararın 7’nci maddesinde ise aynen:

“28.08.2006 tarihli ve 2006/59 sayılı Yüksek Planlama Kurulu kararının 5’inci maddesi, “Kalkınma ajansları personeline her ne ad altında olursa olsun ödenecek mali haklar ile sosyal hak ve yardımların toplamı, Yüksek Planlama Kurulu kararlarında belirtilen mali haklar ile sosyal hak ve yardımların üst limitini aşamaz.” şeklinde değiştirilmiştir.” denilerek, her ne ad altında olursa olsun ödenecek mali haklar ile sosyal hak ve yardımların toplamının Yüksek Planlama Kurulu kararlarında belirtilen üst limiti aşamayacağı vurgulanmıştır.

Kaldı ki, Kalkınma Bakanlığının Ağustos 2014 yılında hazırlayarak tüm ajanslara gönderdiği 2015 Çalışma Programı ve Bütçe Usul ve Esaslarının, ücret, mali, sosyal haklar ve gündeliklerin düzenlendiği “Kurumsallaşma” başlıklı 3’üncü bölümünde;

“28.05.2014 YPK Kararının 7. maddesi uyarınca, kalkınma ajanslarında 15.01.2012 tarihinden önce istihdam edilmiş personele Yönetim Kurullarınca ajans personeline her ne ad altında olursa olsun yapılacak ödemelerin (ücret, performans ödemesi, ikramiye vb.) yıllık toplamı YPK kararında belirtilen aylık tavan ücretin 12 katını geçemez.” denilerek üst limite uyulması teyit edilmiştir.

Kalkınma ajanslarının 2015 yılı hesap ve işlemlerinin incelenmesi sırasında; ajans çalışanlarına ödenmekte olan ücretlere ilaveten ikramiye, ilave tediye, aile ve çocuk yardımı, yakıt yardımı, yemek yardımı, bayram harçlığı ve eğitim yardım vb. adlar altında ödeme yapıldığı, bu ödemeler ile birlikte ücretlerin 12 aylık toplamının, ilgili Yüksek Planlama Kurulu kararlarında belirtilen üst limiti aştığı tespit edilmiştir.

Limit aşımına esas ödemeler yargı kararlarında belirtildiği üzere hukuki dayanağı olan sendikal haklar ve yasal ilave tediye ödemesi gibi unsurları içerdiğinden Yüksek Planlama Kurulu kararı ile belirlenen üst limitler fiilen aşılabilmekte ve dolayısıyla YPK kararı uygulanamaz durumda kalmaktadır.

Öneri: Yüksek Planlama Kurulu kararlarının uygulanabilir olması açısından, bulguda bahsi geçen tespitler ışığında ve yargı kararlarına uygun olarak konunun YPK tarafından yeniden değerlendirilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

3.5 Kalkınma Ajanslarının Gelirleri Arasında Yer Alan Genel Yönetim Bütçe Paylarının Zamanında Aktarılmaması.

Kalkınma Ajanslarının çalışma programlarında belirtilen işlerin tamamını gerçekleştirebilmesi için Kalkınma Bakanlığı tarafından bütçeye aktarılması öngörülen ödeneklerin zamanında ve tam olarak aktarılmadığı ve bu nedenle ajansların çalışma programında belirtilen işlerin aksadığı tespit edilmiştir.

5449 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesinde, kurum gelirleri arasında bir önceki yıl gerçekleşen genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtından, vergi iadeleri ile mahallî idarelere ve fonlara aktarılan paylar düşüldükten sonra kalan tutar üzerinden binde beş oranında her yıl ayrılacak transfer ödeneğinden YPK tarafından her bir ajans için nüfus, gelişmişlik düzeyi ve performans ölçütlerine göre belirlenecek payların ajanslara aktarılacağı belirtilmiştir.

Kalkınma ajansları tarafından üçer aylık dönemler itibariyle hazırlanan harcama programı Kalkınma Bakanlığına gönderilmekte, harcamaların gerçekleştirilmesinde ve taahhüde girişilmesinde ilgili harcama programları esas alınmakta ve ödenekler ayrıntılı harcama programı kapsamında kullanılmaktadır.

Öneri: Kalkınma Ajanslarının çalışma programlarında belirtilen işlerin tamamını gerçekleştirebilmesi için Bakanlık tarafından bütçeye aktarılması öngörülen ödeneklerin zamanında ve tam olarak aktarılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

3.6 Yerel Yönetim Katkı Paylarının Kaydedildiği Hesapların Fiili Durumu Yansıtması.

Kalkınma Ajanslarının gelirleri içerisinde sayılan yerel yönetim katkı paylarının, bu yönetimlere ait bütçe gelir kesin hesap cetvelleri temin edilmeden tahmini bir gelir saptaması yapılarak ilgili hesaba kaydedildiği ve bu durumun mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini etkilediği tespit edilmiştir.

5449 sayılı Kanun'un "Gelirler ve Yönetilecek Fonlar" başlıklı 19'uncu maddesinin (d) bendinde bölgedeki yerel yönetimlerin ajansın bütçesine belirli bir pay aktarması gerektiği hükme bağlanmıştır:

“d) Bir önceki yıl gerçekleşen bütçe gelirleri üzerinden, bölgedeki il özel idareleri için; borçlanma, tahsisi mahiyetteki gelirler ile genel, katma ve özel bütçeli kuruluşlardan alınan yardım kalemleri hariç tutulmak üzere yüzde bir, belediyeler için; borçlanma ve tahsisi mahiyetteki gelir kalemleri hariç tutulmak üzere yüzde bir oranında, cari yıl bütçesinden aktarılacak pay.”

5449 sayılı Kanun’un 19’uncu maddesinin son fıkrasında ise, yerel yönetimlerden gelecek ajans paylarının yerel yönetimler tarafından en geç Haziran ayı sonuna kadar ajans hesabına aktarılması gerektiği, aktarılmayan paylar içinse Maliye Bakanlığı ve/veya İller Bankasınca kesinti işlemi yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Yine 5449 sayılı Kanun’un “Bilgi Toplama” başlıklı 6’ncı maddesinde; ajansların, görevleri kapsamında gerekli gördüğü bilgileri kurum ve kuruluşlardan istemeye yetkili oldukları, kendilerinden bilgi istenilenlerin bu bilgileri zamanında vermekle yükümlü oldukları ifade edilmektedir.

Mevzuat hükümleri bu şekilde olmakla birlikte, uygulamada yerel yönetim katkı paylarının ajans hesabına, bütçe gelir kesin hesap cetvelleri temin edilmeden, tahmini bir gelir saptaması yapılmak suretiyle intikal ettirildiği ve dolayısıyla mali tablolarda yer alan rakamların fiili durumu yansıtmadığı tespit edilmiştir.

Öneri: Konu ile ilgili aksaklıkların ortadan kaldırılmasını teminen, yerel yönetimlerin bütçe gelir kesin hesap cetvellerinin kalkınma ajanslarına gönderilerek ödenecek katkı paylarının mali tablolara doğru olarak yansımalarının ve Kanunda yazılı süreler içerisinde kalkınma ajansları hesaplarına aktarılmasının sağlanması gerekmektedir.